

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת תזריע מצורע

"אחר תורת חי' ועוף", שצריכים לתקן מה שפגמו מקודם".

ונראה ביאור "יצירתו אחר בהמה חיה ועוף", על פי דברי כ"ק **אאמור**ר הנ"ל, שנכנס בנפשו מהות של בהמה חיה ועוף מגלגלו הקודם, שיצירתו באה אחריהם, ונשאר בנפשו מלימודו הבהמי הראשון, שמתוך שהיה מלא גאות נדבקה הבהמיות בנפשו מאוד רח"ל.

ומשיא המדרש העצה לתיקון נפשו: "כך תורתו מתפרשת אחר בהמה חיה ועוף". שעל ידי שידבק בתורה בענוה, יוכל להיגמל מהנפש הבהמית שנדבקה בו. שבכוח התורה אפשר להפוך גם חלק בהמה שבו לעשותו 'אדם', שיתקיים בו "לעולם יהא אדם" ישר ונקי ממדות רעות ומגונות. - שזו עיקר העבודה כיום בעקבתא דמשיחא, להפוך עצמו ל"אדם" (א מענטשן), במידות טובות וישרות. כמאמר הכתוב ביסוד תחילת עשייתו של אדם [קהלת ז כט]: "אשר עשה האלקים את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים". וכמו שנתבאר שאפשר להיבראות כאדם ישר בשלמות, ולהפוך עצמו בהמאיו ומעשיו המגונים לבהמה ולחיה שורפת רח"ל, כמו שהוא כיום בעקבתא דמשיחא.

• דברי בינה •

אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. (יב ב)

וברש"י: א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף במעשה בראשית כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חיה ועוף.

וזה שפירש רש"י "כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חיה ועוף", היינו, שיצירתו היה אחר כל בהמה חיה ועוף מחמת שהוא נשמה לכל הברואים. כך תורתו נתפרשה היינו להכניס כל המידות שיש בשום חיה ועוף להכניס אותם לקדושת התורה וכנ"ל.

עמוד ע

• חבשר טוב •

אשה כי תזריע וילדה זכר.

יתבאר דברי המדרש [ויק"ר יד א]: "א"ר שמלאי, כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה חיה ועוף, כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף. הח"ד [ויקרא יא מו] 'זאת תורת הבהמה', ואחר כך [שם יב ב] 'אשה כי תזריע'."

וכ"ק אאמור"ר זצוקלה"ה זי"ע מביא בספח"ק **חלקת יהושע** [מאמרים עמ' ה]: "כמו"ש **הארי** הק' זצלה"ה על איזה דור שהיה מקודם מגולגלים בבהמות וכדומה,

וענין זה מרומז בפסוק כאן, "והובא אל הכהן ויצא הכהן", הכוונה שעל ידי שיהיה מובא בהשתוקקות הנ"ל, על ידי זה ירגיש הכהן את ההבאה עוד טרם יבוא אליו, ויצא לקראתו לתקנו. וזה "ויצא הכהן" והבן.

• תולדות אדם •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן.

הנה בדורות שלפנינו כאשר באו אנשים להצדיק לעורר לבם בדרכי ה', לא היו

צריכים הצדיקים להאריך עמהם בדברי תורה לעורר אותם, כי תיכף ומיד בדברם עמהם דיבורים אחרים, נתעוררו ורוח נכון נתחדש בקרבם. ואפילו משיחת חולין שלהם לקחו לקח טוב, כמאמר הו"ל במדרש שוחר טוב (משלי א) ששקולה שיחת חולין של תלמידי חכמים כנגד כל התורה. וכמו ששמעתי מספרים **מרכי אלימלך זצ"ל**, שהיה עוסק בין מנחה למעריב בסיפורי מעשיות בדברים פשוטים, וכל אחד ואחד שהיה אז בעת שדיבר דבריו, לקחו לעצמו מוסר, והתעוררו על ידי סיפוריו. וכעת אנו רואים שאנו מדברים על ליבם הרבה דברי תורה בדרכי ה', ואינם פועלים כל כך.

והתירוץ הוא פשוט, כי אז, קודם שבאו אל הצדיק, היו מלאים תורה. נוסף לזה, היו מביאים נגיעי לבבם אל הצדיק, וכיטלו את עצמם אליו, בלי שום גיאות והתנשאות, לכן היה בנקל להושיעם. לא כן עתה, בעוונותינו הרבים, כי יבואו אל הצדיק בלי שום תורה, רק בניאות והתנשאות, והאיך נוכל להושיען.

• דברי בינה •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן. (יד ב)

ובזה יש לומר פירוש הכתוב גם כן "זאת תהיה תורת המצורע", שידוע שכל הפרשה הלזו רומזת לתשובה, כדאיתא במדרש ובכל הספרים. והנה הכתוב מבשר ש"כיום טהרתו", שבאותו יום שמעלה על לבבו לטהר עצמו, אזי תיכף ומיד "והובא אל הכהן" – ומובא לכהן, שהוא השם יתברך. עמוד עה

• חלקת יהושע •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו. על פי אמרי א"י זצלה"ה מאחרוב, סגולה להמתקת הדינים, שפלות. וזה "מצורע" מוציא רע, והדרך להמתיק הדינים, הוא על ידי "כיום טהרתו", ענין מקוה, כי מקוה מרמז על שפלות, וכו', אז "והובא אל הכהן" מדת החסד. דף נב

• אדון עדות •

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן ויצא הכהן וגו'.

"והובא אל הכהן", שמשמעו שיהיה מובא על ידי אחרים, והיה ראוי לכתוב זיבוא אל הכהן. אך על ידי שיהרהר בתשובה ויטהר את דעתו, תתעורר בו תשוקה עצומה אשר תאלצהו לבוא אל הצדיק, וכמו על כנפים תשאהו עד שהוא כאילו הובא בכל כרחו, והבן.

והנה שמעתי בשם אא"ז הרב הקדוש ר' ירמיהאל זצוק"ל מפרשיסחא, שאמר שבזמן שהסיד שלו נוסע אליו בהשתוקקות, אז מיד כשיוצא מביתו ומניח ידו על המזווה, מרגיש הוא בו ויודע שנוסע אליו, ע"כ שמעתי.

קול. היינו: שהצדיק יתקן אותנו, וילמדנו אשר כל הדיבורים שלו בתורה ותפילה, והן דיבורי הרשות – יהיו הכל בבחינת "צפרים חיות", שיהא הדיבורים בחיות הקדושה וטהרה. וזה "שתי צפרים חיות". כי הצפור הוא צפור דרוו, "שדר בבית כבשדה" [ביצה כד.], המרמז לאדם שצריך להיות ירא שמים בסתר כבגלוי.

עמוד עד

• מנבשד טוב •

וצוה הכהן ולקח למטהר וגו' ושני תולעת ואזוב. (יד ד)

ובכוח תחיית המתים שהיה ביציאת מצרים, מזה נשתרש בכל זמן בכלליות ובפרטיות כל בני ישראל, שאף כאשר נמצאים בדיומא התחתונה כמתים ממש, במצב של יאוש בלי תקוה בדרך הטבע – יכולים בני ישראל להתעלות למעלה מן הטבע לחיות בבחינה כתחיית המתים, ולהתעלות לבחינה גבוהה ונשגבה יותר מן הבחינה שהיו לפני תחיית המתים.

אכן תחיית המתים, הוא אך ורק בזמן שמתייאש מן הישועה בדרך הטבע, שאין הוא בבחינת כוחי ועוצם ידי וגו'. וזו היא גם בחינת "אגודת אזוב", שנותנים למצורע, שרומז על הענוה והשפלות כאזוב. שרק כאשר בא לבחינת הביטול, שייך בו בחינת בריה חדשה של תחיית המתים. על דרך שפירש דו"ק בפס"ק ארון עדות: "משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום", תכלית השפלת הגאים – היא כדי שיוכל אחר כך להגביהם עדי מרום, ודו"ק.

פסח, פרק ט

וזה מאמר הכתוב "זאת תהיה תורת המצורע", היינו: 'המוציא רע', וכעין דרשת הו"ל בערכין [טו.]: והוא מי שרוצה להוציא הרע מקרבו ולברר מידותיו, הסדר הוא: "ביום טהרתו", היינו, שיעסוק בתורה שנקראת "יום", כמ"ש הרבי מלובלין זצלה"ה שנקראת יום, דכתיב [משל ו כג] 'ותורה אור'. וכתיב גם כן [בראשית א ה] 'ויקרא [אלקים] לאור יום' – והיא טהרתו. ואחר כך "והובא אל הכהן", היינו, שיביא נגעיו אל הצדיק, ויבטל את עצמו אליו, ואז ירפא מנגעיו לכבו.

עמוד קכה

• דברי בינה •

ויצא הכהן אל מחוץ למחנה, וראה הכהן וגו'. (יד ג)

וגם יש לומר, "ויצא אל מחוץ למחנה". היינו, שהצדיק יראה אם האיש הרוצה לשוב ולטהר את עצמו, הוא מתנהג בכל מידותיו בדרך הישר והטוב. כי מה שעובד השם יתברך בעת שהוא לומד ומתפלל אינו כלום – אם אינו בדרך הטוב בכל מדותיו גם כן. וזה "ויצא אל מחוץ למחנה", היינו: בדברים אשר מחוץ לבית הכנסת ובית המדרש – שהוא התנהגותו בכל מידותיו, "אם נרפא נגע הצרעת מן הצרוע". היינו: שעשה תשובה שלימה, ומתפך כל הדברים החיצונים גם כן לטובה.

אז "וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות". ופירש רש"י ז"ל: לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הזקיקו לטהרתו צפרים, שמפמטין תמיד בצפצוף

מִרְנַן הַרְהֵ"ק רַבִּי יִרְחֵמְיָאל מִפְּשִׁיֶּסְחָא זְצוּקְלָלָה"ה

רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ רַבִּי יִרְחֵמְיָאל מִפְּשִׁיֶּסְחָא זְצ"ל, נִוּלַד בְּשַׁנַּת תַּקמ"ד לֵאבִיב "כ" מִרְנַן רִשְׁכֵּבָה"ג רַבִּי יַעֲקֹב יִצְחָק זִיע"א הַיְהוּדִי הַקְּדוּשׁ מִפְּרִישִׁסְחָא.

לְאַחַר פְּטִירַת אַבִּי מִרְנַן הַיְהוּדִי הַקְּדוּשׁ בִּקְשׁוּ גְדוּלֵי תַלְמִידֵי אַבִּי הַקְּדוּשׁ מִבְּנֵי הַגְּדוּל הַרְבִּי ר' יִרְחֵמְיָאל זְצ"ל לִקְבֹּל עַל עֲצֻמּוֹ לְהִיּוֹת לֵהֶם לְרוּעָה וּמְנַהֵיג, וּמִמְלֵא מְקוֹם אַבִּי. וְהוּא לֹא רָצָה לִקְבֹּל עֲלָיו עֲטַר הַהִנְהָגָה, וּבִמְשָׁךְ כָּאַרְבַּע עֶשֶׂר שָׁנִים הָיָה נֹחֵבֵא אֶל הַכְּלִים, עַד שֶׁאֲפִילוֹ הַקְּרוּבִים אֵלָיו לֹא יָדְעוּ מַחְסִידוֹתָיו וּפְרִישׁוֹתָיו, רַק הִתְעַסֵּק בְּאַוּמוֹנָתוֹ כְּשֶׁעָן.

עַל תְּקוּפָה זוֹ דִּי לָנוּ אֵת עֲדוּתוֹ הַמוֹפְלָאָה שֶׁל הַרְהֵ"ק ה'שֶׁרְף' מִמֵּאגְלִינִיצָא זִיע"א בַּעַת הַלוּוִיִּיתוֹ. בְּשַׁעָה שֶׁהִכְנִיסוּ אֶת הַמִּיטָה הַקְּדוּשָׁה לֵאחֹל אַבִּי מִרְנַן הַיְהוּדִי הַקְּדוּשׁ זִיע"א, הִשְׁלִיךְ עֲצֻמּוֹ ה'שֶׁרְף' עַל קֶבֶר הַיְהוּדִי הַקְּדוּשׁ וְאָמַר: 'רְבִינוּ הַיְהוּדִי הַקְּדוּשׁ, תִּדְעוּ שֶׁהִבִּיאוּ לְכָאן אֶת בְּנִכְסֵי הַקְּדוּשׁ, אֲנִי מַעִיד עֲלָיו שֶׁהוּא גְדוֹל בְּמַדְרַגַּת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, שְׂרַבִּי שְׁמַעוֹן נְטֻמָּן בְּמַעֲרָה שְׁלוּשָׁה עֶשֶׂר שָׁנָה וּבְנִכְסֵי הַקְּדוּשׁ הָיָה נְטֻמָּן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה'.

אַמְנֵם לְאַחַר שְׁגוּלֵי וְצִדִּיקֵי הַדּוֹר הַפְּצִירוּ בּוֹ לִקְבֹּל הַהִנְהָגָה, קִיבֵל עֲלָיו לְהִיּוֹת מְנַהֵיג וְרַב, וְנִהְרָו אֵלָיו מִכָּל קְצוּי אֶרֶץ וְנִתְגַּלָּה וְנִתְפָּרְסָם שְׁמוֹ, וְהָיָה פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת וּנְפִלְאוֹת בְּקֶרֶב הָאָרֶץ. וְכָל הַצִּדִּיקִים וְהַקְּדוּשִׁים נִהְרָו אֵלָיו מְקֻרָב וּמְרֻחָק לְשִׁתּוֹת בְּצִמָּא אֶת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאִף מִפְּשׁוּטֵי הָעַם נִסְעוּ אֵלָיו, וְהוּא הִנְהִיגֵם וְהִדְרִיכֵם עַל בְּמַתֵּי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, וְשִׁתַּל אִמוּנָה וּבִטְחוֹן בְּלֵב חֲסִידָיו, וּמִדַּת שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, וְחֲסִידָיו הָיוּ תְּקִיפִים בְּדַעְתָּם בְּבִטְחוֹנָם בְּה' שֶׁלֹּא יַחְסֹר לֵהֶם מִמּוֹן בַּעַת הַצּוּרָךְ, וְלֹא נִחְשַׁב כֶּסֶף בְּעֵינֵיהֶם.

תְּפִילָתוֹ הָיְתָה בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה וּבַהֲתַלְהָבוֹת עֲצוּמָה, וְאָמְרוּ עֲלָיו שֶׁכֵּאֲשֶׁר הָיָה מְכִין עֲצֻמּוֹ לְתַפִּילָה הָיָה מְשׁוֹטֵט בְּעוֹלְמוֹת עֲלִיוֹנִים, וְהָיְתָה עֲבוּדָתוֹ עֲבוּדָה תְּמָה דְּבוּק בְּה' אֱלוֹקָיו כָּל יְמָיו, צִדִּיקִים הָעִידוּ עֲלָיו שְׁמִילָא מְקוֹם אַבּוֹתָיו, וְתַפִּילָתוֹ כְּתַפִּילַת אַבִּי הַקְּדוּשׁ.

כֶּתֶב נִכְדוּ בִּסְפֵר הַקְּדוּשׁ אֲרוֹן עֲדוּת [פֶּר' מִצּוּרַע, הוֹבָא לְעִיל]: "וְהִנֵּה שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם אֲא"ז הֶרֶב הַקְּדוּשׁ ר' יִרְחֵמְיָאל זְצוּק"ל מִפְּשִׁיֶּסְחָא שֶׁאֲמַר שְׁבֻזְמָן שְׁחֲסִיד שְׁלוֹ נוֹסַע, מִיד כְּשִׁיּוּצָא מִבֵּיתוֹ וּמְנִיחַ יָדוֹ עַל הַמְּזוּזָה, מְרַגֵּשׁ הוּא בּוֹ וְיודַע שְׁנוֹסַע אֵילָיו".

אָמַר: כְּמוֹ שֶׁהִסּוּחַר אֵינוֹ מְשַׁגִּיחַ עַל טְלִטּוֹל הַדֶּרֶךְ, כֵּן תְּכִלִּית הָעוֹלָם הַזֶּה לְבוֹא לִירֵאת שְׂמִים, וְשֶׁאֵר הַדְּבָרִים יִהְיֶה מָה שִׁיְהִי. עוֹד אָמַר: לֹא לְשִׁמוּעַ לִיצֵר הָרַע שֶׁאֲמַר שֶׁאֵין לְהַשִּׁי"ת נַחַת רוּחַ רַק מַעֲבֹדַת הַצִּדִּיקִים, וְהַסִּימָן לְכַךְ הוּא, שֶׁהִיצֵר מְנַסֵּה כָּל כּוּחוֹ לְמַנּוּעַ אִף מִמַּהֲאִישׁ הַפְּשׁוּט לְעַבּוֹד אֶת ה'.

אָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "פּוֹן אֵיין וְעֵרְטִיל הָאֲבִין דּוּרֵי דוֹרוֹת חֲלִילָה צוֹ וּוִינִיעָן" – מִילָה אַחַת יְכוּלָה לְגַרוֹם חֲלִילָה בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת...

הַרְבִּי ר' יִרְחֵמְיָאל נִלְקַח לְבֵית עוֹלָמוֹ בְּיוֹם ח' לְחֹדֶשׁ אֵייר בְּשַׁנַּת תַּקצ"ו כֶּכֶן נ"ב שָׁנִים, כְּבוֹד גְּדוֹל עָשׂוֹ לוֹ בְּמוֹתוֹ, וְנִקְבֵר בְּאַחֵל אַבִּי הַקְּדוּשׁ. בַּעַת פְּטִירָתוֹ אָמַר הַרְהֵ"ק מִמֵּאגְלִינִיצָא אֶל הַחֲסִידִים אֲשֶׁר הָיוּ בּוֹכִים: תִּדְעוּ, שְׁבַעֲבוּרְכֶם עוֹד יֵשׁ רַבִּי, לִי אֵין עוֹד רַבִּי כִּי תַמִּיד בַּעַת שֶׁהָיְתָה רוּצָה לִידַע מָה נַעֲשָׂה בְּשְׂמִים הָיְתִי נוֹסַע לְפְּשִׁיֶּסְחָא.

אֵת מְקוֹמוֹ מִילָא בְּנוֹ הוּא מִרְנַן הַרְהֵ"ק רַבִּי נֵתַן דּוֹד מְשִׁידְלוּבְצָא זִיע"א, אַבִּי שֶׁל מִרְנַן ה'דְּבָרֵי בִינָה' זִיע"א. דְּבָרֵי תּוֹרָתוֹ וְתוֹלְדוֹתָיו לּוֹקְטוֹ בִּסְפֵר 'תּוֹרַת הַרְבִּי ר' יִרְחֵמְיָאל מִפְּשִׁיֶּסְחָא'. זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.